

DÜNYA EŞİTSİZLİK RAPORU 2026

Koordinatörler

Lucas Chancel

Ricardo Gómez-Carrera (Başyazar)

Rowaida Moshrif

Thomas Piketty

Önsöz

Jayati Ghosh Joseph
E. Stiglitz

GENEL ÖZET

WORLD
INEQUALITY
.....¹ LAB

Koordinasyon:

Lucas Chancel
Ricardo Gómez-Carrera
Rowaida Moshrif Thomas
Piketty

Baş yazar:

Ricardo Gómez-Carrera

Araştırma ekibi:

María José Pozos
Daniel Sanchez-Ordóñez

Veri koordinatörü:

Rowaida Moshrif

İstatistiksel yöntemler koordinatörü:

Ignacio Flores

Veri ekibi:

Manuel Arias-Osorio
Ignacio Flores Rowaida
Moshrif
Gastón Nievas Offidani
Ana Van Der Ree

İletişim müdürü:

Alice Fauvel

Rapor tasarımı:

Ricardo Gómez-Carrera

Web sitesi ve kapak tasarımı:

Dataviz Centric

Bu rapor, aşağıdaki kişiler tarafından yazılan son araştırma makalelerinden yararlanmaktadır:

Facundo Alvaredo; Marie Andreescu; Manuel Arias-Osorio; Luis Bauluz; Nitin Bharti; Thomas Blanchet; Philipp Bothe; Pierre Brassac; Julia Cagé; Lucas Chancel; Mauricio De Rosa; Jonas Dietrich; Dima El Hariri; Matthew Fisher-Post; Ignacio Flores; Valentina Gabrielli; Amory Gethin; Ricardo Gómez-Carrera; Sehyun Hong; Thanasak Jenmana; Romaine Loubes; Clara Martínez-Toledano; Zhexun Mo; Cornelia Mohren; Marc Morgan; Rowaida Moshrif; Stella Muti; Theresa Neef; Gastón Nievas; Moritz Odersky; Thomas Piketty; Anne-Sophie Robilliard; Emmanuel Saez; Alice Sodano; Anmol Somanchi; Li Yang; Gabriel Zucman; Álvaro Zúñiga-Cordero

Raporda ayrıca,

<https://inequalitylab.world/en/team/> ve <https://wid.world/team/> adreslerinde bulunan **World Inequality Lab ile ilişkili araştırmacıların kapsamlı çalışmalarından da** yararlanmaktadır.

Özetin çeviri ekibi:

Pierre Brassac; Dima El Hariri; Ricardo Gómez-Carrera; **Enes Isik**; Thanasak Jenmana; Zhexun Mo; Cornelia Mohren; Rowaida Moshrif; Daniel Sanchez-Ordóñez; Marta Sanduliak; Anmol Somanchi; Theo Ribas Palomo

Düzenleme:

Philip Dines Graham
Frankland



Bu rapor, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Dünya Eşitsizlik Laboratuvarı ve Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 WISE hibe programı (#101095219) ve ERC Synergy DINA hibe programı (#856455) kapsamında sağladığı destekten yararlanmıştır. Bu raporda ifade edilen görüşler, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı veya diğer ortak kurumların görüşlerini yansıtmayabilir.

Dünya Eşitsizlik Laboratuvarı, 2025

Creative Commons Lisansı: *Dünya Eşitsizlik Raporu 2026*, CC BY-NC-SA 4.0

Yayıncıların izni olmadan bu raporun başka bir dile çevrilmesi, aktarılması veya çoğaltılması kesinlikle yasaktır.

Bu raporu nasıl alıntılatabilirsiniz: Chancel, L., Gómez-Carrera, R., Moshrif, R., Piketty, T., et al. *Dünya Eşitsizlik Raporu 2026*, Dünya Eşitsizlik Laboratuvarı. wir2026.wid.world

Bu raporun özel bir web sitesi bulunmaktadır. Keşfedin: wir2026.wid.world



Kutu 1: 2026 Dünya Eşitsizlik Raporu'ndan (WIR 2026) Önemli Noktalar

Dünya Eşitsizlik Raporu 2026 (WIR 2026), 2018 ve 2022 sayılarının ardından bu önemli serinin üçüncü sayıdır. Bu raporlar Dünya Eşitsizlik Laboratuvarı'na bağlı ve küresel eşitsizliğin tarihsel evrimine ilişkin en büyük veri tabanına katkıda bulunan dünyanın dört bir yanından 200'den fazla akademisyenin çalışmalarından yararlanmaktadır. Bu müşterek çaba eşitsizlikle ilgili küresel tartışmalara önemli bir katkı sağlamaktadır. Araştırma ekibi politikacıların, akademisyenlerin ve yurttaşların eşitsizliğin boyutuna ve nedenlerine yönelik bilgilerini yeniden şekillendirirken küresel zenginlerin ayrılıkçılığını ve üst düzey vergi adaletine olan acil ihtiyacı da ön plana çıkarmıştır. Bu raporların bulguları ulusal parlamentolardan G20'ye kadar çeşitli forumlarda mali reform, servet vergilendirmesi ve yeniden bölüşümle ilgili ulusal ve uluslararası tartışmalara bilgi sağlamıştır.

Bu bağlamda WIR 2026 ufku genişletiyor. 21. yüzyılı tanımlayan eşitsizliğin yeni boyutlarını da araştırıyor: iklim ve servet, cinsiyet eşitsizlikleri, insan sermayesine eşit olmayan erişim, küresel finansal sistemin dengesizliği ve demokratik siyaseti yeniden şekillendiren bölgesel bölünmeler. Bu temalar bir araya geldiğinde, günümüzde eşitsizliğin gelir veya servetle sınırlı olmadığını, ekonomik ve sosyal yaşamın her alanını etkilediğini ortaya koyuyor.

İnsan sermayesine erişimdeki küresel eşitsizlik bugün hala çok yüksek ve hayal edebileceğimizden çok daha yaygındır. Çocuk başına ortalama eğitim harcaması Sahra Altı Afrika'da satın alma gücü paritesine (PPP) göre yaklaşık 200 avro iken, Avrupa'da 7.400 avro ve Kuzey Amerika ve Okyanusya'da 9.000 avrodur: 1'e 40'tan fazla bir fark, yani kişi başına GSYİH farkının yaklaşık üç katı. Bu tür eşitsizlikler yaşam fırsatlarını nesiller boyunca şekillendirerek küresel servet hiyerarşisini şiddetlendiren ve sürdüren bir fırsat coğrafyasını pekiştiriyor.

Raporda ayrıca iklim değişikliğine yol açan karbon emisyonlarının da eşit dağılmaktan çok uzak olduğu gösterilmektedir. Kamuoyu tartışmaları genellikle tüketimle ilişkili emisyonlara odaklansa da yeni araştırmalar sermaye sahipliğinin emisyon eşitsizliğinde kritik bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Küresel düzeyde en zengin %10'luk kesim özel sermaye sahipliği ile ilişkili küresel emisyonların %77'sinden sorumludur¹ ki bu da iklim krizinin servet eşitsizliğinden ayrılmayacağını göstermektedir. İklim krizini çözmek için hem emisyonları hem de gelir eşitsizliğini besleyen finansal yatırım tasarımının hedefli bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Cinsiyet eşitsizliği kadınların orantısız bir şekilde üstlendiği ücretsiz emek de hesaba katıldığında çok daha belirgin hale geliyor. Ücretsiz ev işleri ve bakım hizmetleri de eşitsizlik hesaplamalarına dahil edildiğinde cinsiyet eşitsizliği keskin bir şekilde artıyor. Kadınlar ücretli ve ücretsiz yapılan faaliyetler dahil olmak üzere erkeklerin çalışma saati başına kazandıklarının ortalama olarak sadece %32'sini kazanmaktadır. Bu oran ücretsiz ev işleri hesaba katılmadığında %61'dir. Bu bulgular sadece süregelen ayrımcılığı değil aynı zamanda toplumların emeği değerlendirme ve tahsis etme biçimindeki derin verimsizlikleri de ortaya koymaktadır.

Uluslararası düzeyde bakıldığında WIR 2026 küresel finansal sistemin eşitsizliği nasıl pekiştirdiğini belgelemektedir. Zengin ekonomiler "orantısız ayrıcalık"lardan ("exorbitant privilege") yararlanmaya devam etmektedir: her yıl küresel GSYİH'nın yaklaşık %1'i (kalkınma yardımlarının yaklaşık üç katı) zengin ülkelere alınan borçlara ilişkin genelde yüksek faiz ödemeleriyle ilişkili net yabancı gelir transferleri biçiminde yoksul ülkelere zengin ülkelere akmaktadır. Bu dinamiği tersine çevirmek küresel eşitliği odağına olan her yönelimin merkezinde yer almalıdır.

Son olarak rapor ülkelerin içindeki bölgesel bölünmelerin arttığını vurgulamaktadır. Birçok gelişmiş demokraside büyük metropoller ile küçük kasabalar arasındaki siyasi katılım farkları bir asırdır görülmemiş düzeylerde ulaşmıştır. Kamu hizmetlerine ve iş fırsatlarına eşitsiz erişim ve yabancı ticaretin yıkıcı etkilerinin bölgeler arası eşitsiz dağılımı toplumsal uyumu bozmuş ve bölüşüm reformu için kurulması elzem ittifakların altını oymuştur.

WIR 2026 zengin yeni verilerin yanı sıra, iktisadi, çevresel ve siyasi eşitsizliklerin nasıl kesiştiğini anlamak için bir çerçeve de sunmaktadır. Bu eşitsizliklerin kökünü ele almak için ilerici vergilendirme, insan kaynaklarına yatırım, sermaye sahipliği ile bağlantılı iklim sorumluluğu ve güven ve dayanışmayı yeniden inşa edebilecek kapsayıcı siyasi kurumlar yoluyla yeni bir küresel işbirliği çağrısında bulunmaktadır.

Yüksek eşitsizlik küresel ekonominin uzun süredir belirleyici bir özelliği olsa da 2025 yılına gelindiğinde acil müdahale gerektiren boyutlara ulaşmıştır. Küreselleşme ve ekonomik büyümenin faydaları küçük bir azınlığa orantısız bir şekilde akarken dünya nüfusunun büyük bir kısmı hala istikrarlı bir geçim kaynağı elde etmekte zorluk çekmektedir. Bunlar kaçınılmaz değil bilakis siyasi ve kurumsal tercihlerin sonucudur.

Bu rapor *Dünya Eşitsizlik Veritabanı* ve yeni araştırmalardan yararlanarak gelir, servet, cinsiyet, uluslararası finans, iklim sorumluluğu, vergilendirme ve siyaset alanlarında eşitsizliğin kapsamlı bir resmini sunmaktadır.

Bulgular açıktır: eşitsizlik yüksek bir düzeyde devamlılık arz etmektedir; birbiriyle kesişen ve birbirini pekiştiren birçok farklı boyutta kendini yeniden göstermektedir; demokrasileri yeniden şekillendirmekte, ittifakları parçalamakta ve siyasi uzlaşmayı aşındırmaktadır. Ancak sunulan veriler, eşitsizliğin azaltılabileceğini de göstermektedir.

Kamu transferleri, artan oranlı vergilendirme, insan sermayesine yatırım ve daha güçlü çalışan hakları bazı durumlarda fark yaratmıştır. Milyonlere uygulanan asgari servet vergisi gibi politika önerileri, eğitim, sağlık ve iklim adaptasyonunu finanse etmek için seferber edilebilecek kaynakların nerede aranması gerektiğini göstermektedir. Eşitsizliği azaltmak sadece adaletin sağlanmasıyla ilgili değil, aynı zamanda ekonomilerin dayanıklılığı, demokrasilerin istikrarı ve gezegenimizin yaşayabilirliği için de gereklidir.

Dünya son derece eşitsiz

Verilerden ortaya çıkan ilk ve en çarpıcı gerçek, eşitsizliğin çok yüksek seviyelerde seyrettiğidir. **Şekil 1** bugün küresel nüfusun en zengin %10'luk gelir grubunun geri kalan %90'dan daha fazla gelir elde ettiğini, küresel nüfusun en yoksul yarısının ise toplam küresel gelirin %10'undan daha azını elde ettiğini göstermektedir. Servet ise daha da eşitsiz dağılmaktadır: en varlıklı %10, küresel servetin dörtte üçüne sahipken, dünya nüfusunun en yoksul yarısı küresel servetin sadece %2'sine sahiptir.

En varlıklı %10'un ötesine geçtiğimizde tablo daha da aşırı hale geliyor. **Şekil 2** 60.000'den daha az kişiye denk gelen en zengin %0,001'in tek başına

bugün insanlığın yarısının sahip olduğu küresel servetin üç katından fazlasını kontrol ediyor. Bu grubun payının 1995'te neredeyse %4 iken bugün %6'nın üzerine çıkması eşitsizliğin kalıcılığını gösteriyor.

Bu yoğunlaşma sadece kalıcı olmakla kalmıyor aynı zamanda hızlanıyor da. **Şekil 3** aşırı servet eşitsizliğinin hızla arttığını gösteriyor. Milyarderlerin ve yüz milyonların serveti 1990'lardan bu yana yıllık yaklaşık %8 oranında artarak nüfusun alt yarısının yaşadığı büyüme oranının neredeyse iki katına ulaştı. En varlıkların olağanüstü bir düzeyde biriktirdiği varlıklar en yoksulların elde ettiği mütevazı kazançları gölgede bıraktı.

Sonuç küçük bir azınlığın eşi görülmemiş bir finansal güce sahip olduğu ancak milyarlarca insanın temel ekonomik istikrardan bile mahrum kaldığı bir dünyadır.

Eşitsizlik ve iklim değişikliği

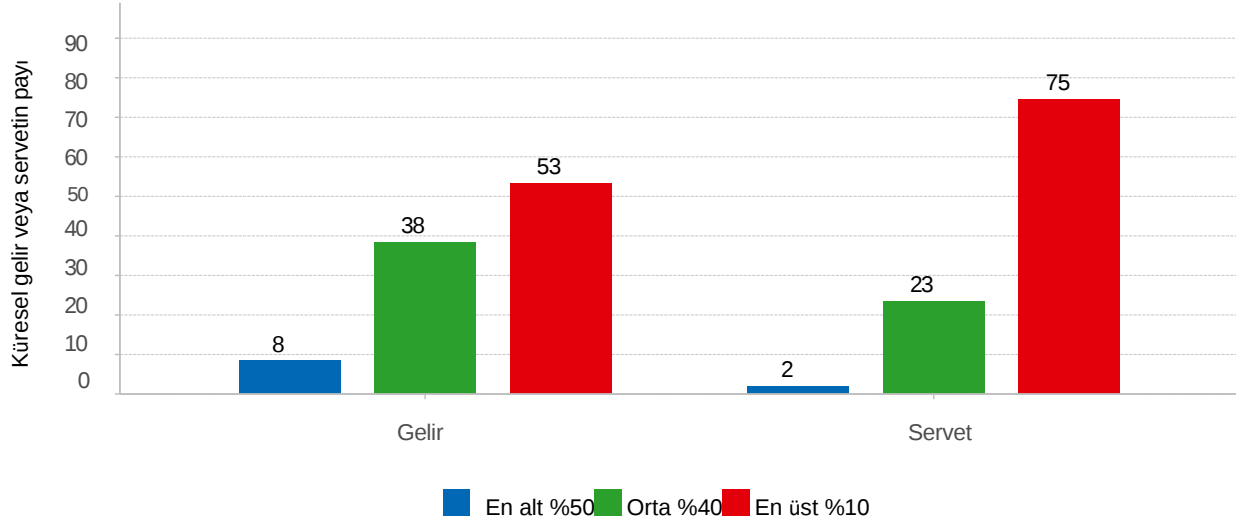
İklim krizi müşterek bir sorundur, ancak aynı zamanda son derece eşitsiz bir sorundur. **Şekil 4** küresel nüfusun en yoksul yarısının sermaye sahipliği ile ilişkili karbon emisyonlarının yalnızca %3'ünü oluştururken en zengin %10'luk kesimin emisyonların %77'sini oluşturduğunu göstermektedir. En zengin %1'lik kesim tek başına sermaye sahipliği ile ilişkili emisyonların %41'ini oluşturmaktadır ki bu da en alt %90'lık kesimin toplam emisyonlarının neredeyse iki katıdır.

Bu eşitsizlik bazı grupların iklim krizi karşısındaki savunmasızlığıyla yakından ilgilidir. Düşük gelirli ülkelerdeki nüfus en az emisyonu

üretirken iklim şoklarına en fazla maruz kalanlardır. Öte yandan en fazla emisyon üretenler iklim değişikliğinin sonuçlarına uyum sağlamak veya bunlardan kaçınmak için gerekli kaynaklara sahip oldukları için daha iyi korunmaktadır. İklim krizinin mesuliyetinin bu şekilde eşitsiz dağılması iklim kriziyle ilişkili risklerin de eşitsiz dağılması anlamına gelmektedir. İklim eşitsizliği hem çevresel hem de toplumsal bir krizdir.

Cinsiyet eşitsizliği

Eşitsizlik sadece gelir, servet veya emisyonlarla ilgili bir sorun değildir. Aynı zamanda günlük yaşamın temeline de yerleşmiştir ve kimin çalışmasının takdir edileceğini, kimin katkılarının ödüllendirileceğini ve kimin

Şekil 1. Dünya son derece eşitsizdir**2025 yılında gruplara göre küresel gelir veya servet payı**

Yorum. Küresel olarak en alt %50, 2025 PPP ile ölçülen toplam gelirin %8'ini elde etmektedir. Küresel olarak en alt %50, servetin %2'sine sahiptir (2025 PPP ile). Küresel olarak en üst %10, toplam kişisel servetin %75'ine sahiptir ve 2025 yılında toplam gelirin %53'ünü elde etmektedir. En üst düzey servet sahiplerinin mutlaka en üst düzey gelir sahipleri olmadığına dikkat edin. Gelir, bireylerin emeklilik ve işsizlik yardımlarını aldıktan sonra ve vergiler ve transferler öncesinde hesaplanmıştır. **Kaynaklar ve seriler:** wir2026.wid.world/methodology.

fırsatlarının kısıtlı olduğunu da belirlemektedir. En kalıcı ve yaygın eşitsizlik erkekler ve kadınlar arasındaki uçurumdur.

Küresel düzeyde bakıldığında kadınlar toplam işgücü gelirin sadece dörtte birinden biraz fazlasını elde etmektedir ve bu oran 1990'dan bu yana neredeyse hiç değişmemiştir. Bölgelere göre analiz edildiğinde (Şekil 5) Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da kadınların payı sadece %16, Güney ve Güneydoğu Asya'da %20, Sahra Altı Afrika'da %28 ve Doğu Asya'da %34'tür. Avrupa, Kuzey Amerika ve Okyanusya ile Rusya ve Orta Asya daha iyi performans gösterse de kadınlar hala işgücü gelirin yalnızca yaklaşık %40'ını elde etmektedir.

Kadınlar erkeklerden daha fazla çalışmaya ve daha az kazanmaya devam ediyor. Şekil 6 kadınların erkeklerden ortalama olarak daha fazla saat çalıştığını gösteriyor. Ev işleri ve bakım işleri de hesaba katıldığında kadınlar haftada ortalama 53 saat çalışırken, erkekler 43 saat çalışmaktadır. Yine de kadınların çalışmaları sürekli olarak daha az değer görmektedir. Ücretsiz işler hariç tutulduğunda kadınlar erkeklerin saatlik gelirin sadece %61'ini kazanmaktadır; ücretsiz işler de dahil edildiğinde bu rakam %32'ye düşmektedir. Ev içindeki sorumluluğun bu şekilde eşitsiz dağılımı kadınların kariyer fırsatlarını kısıtlamakta, siyasi katılımlarını sınırlamakta ve servet birikimini yavaşlatmaktadır. Dolayısıyla cinsiyet eşitsizliği sadece bir adalet meselesi değil

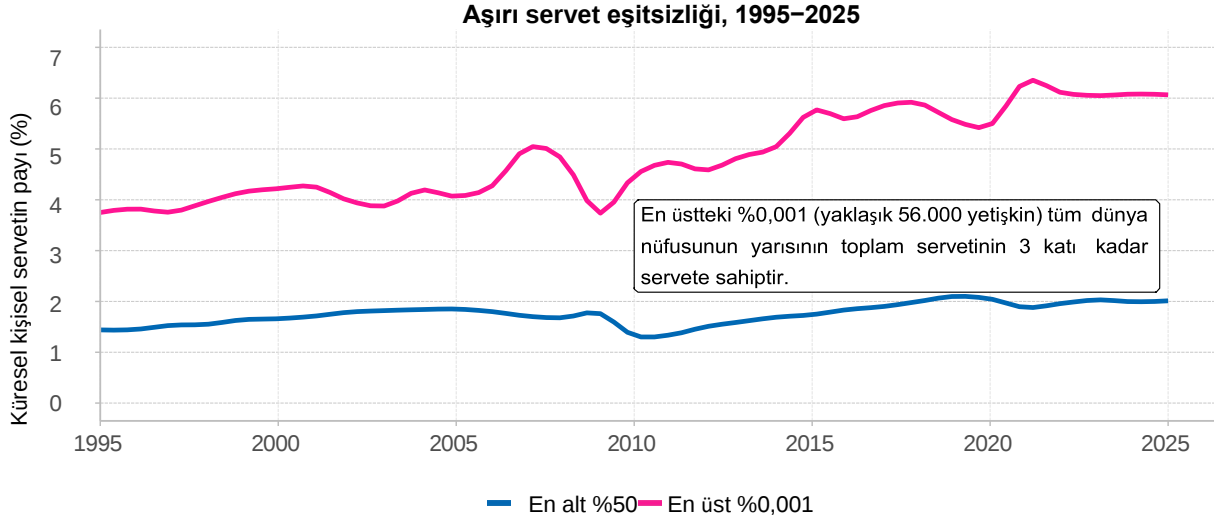
aynı zamanda yapısal bir verimsizliktir: Nüfusunun yarısının emeğini değersiz gören ekonomiler kendi büyüme ve dayanıklılık kapasitelerini zayıflatmaktadır.

Bölgeler arası eşitsizlik

Küresel ortalamalar bölgeler arasındaki büyük farkları gizlemektedir. Şekil 7 dünyanın belli başlı gelir gruplarına ayrıldığını göstermektedir: Kuzey Amerika ve Okyanusya ile Avrupa gibi yüksek gelirli bölgeler; Rusya ve Orta Asya, Doğu Asya ile Orta Doğu ve Kuzey Afrika gibi orta gelirli gruplar; Latin Amerika, Güney ve Güneydoğu Asya ile Sahra Altı Afrika gibi ortalama gelirlerin düşük kaldığı çok nüfuslu bölgeler.

Bölgeler arasındaki fiyat farklılıkları düzeltilse bile zıtlıklar çok belirgindir. Kuzey Amerika ve Okyanusya'da ortalama bir kişi, Sahra Altı Afrika'da yaşayan birinden yaklaşık on üç kat, küresel ortalama ise üç kat daha fazla kazanmaktadır. Başka bir deyişle, Kuzey Amerika ve Okyanusya'da ortalama günlük gelir yaklaşık 125 avro iken, Sahra Altı Afrika'da sadece 10 avrodur. Ve bunlar sadece ortalamalardır: her bir

Şekil 2. Aşırı servet eşitsizliği kalıcı ve artıyor



Yorum. Yetişkinlerin en zengin %0,001'inin sahip olduğu kişisel servetin payı, 1995 yılında toplam servetin yaklaşık %3,8'inden 2025 yılında yaklaşık %6,1'e yükseldi. Çok hafif bir artışın ardından, nüfusun en yoksul yarısının sahip olduğu servetin payı 2000'li yılların başından bu yana yaklaşık %2 seviyesinde durgunlaşmıştır. Net kişisel servet, bireylerin sahip olduğu finansal varlıklar (örneğin hisse senetleri veya tahviller) ve finansal olmayan varlıklar (örneğin konut veya arazi) ile borçlarının toplamına eşittir. **Kaynaklar ve seriler:** Arias-Osorio ve diğerleri (2025) ve [wir2026.wid.world/methodology](https://wid.world/methodology).

bölgede, birçok insan çok daha azıyla yaşamaktadır.

Şekil 8 bölgeler içindeki gelir ve servet dağılımını göstererek bu noktayı vurgulamaktadır. Gelir her yerde eşitsiz bir şekilde dağılmıştır. Dağılımın en üstünde yer alan %10 en alttaki %50'den sürekli olarak çok daha fazlasını elde etmektedir. Ancak servet söz konusu olduğunda yoğunlaşma daha da aşırıdır. Tüm bölgelerde en zengin %10 toplam servetin yarısından fazlasını kontrol etmekte ve genellikle en alttaki yarıya sadece çok küçük bir kısmı kalmaktadır.

Eşitsizlik bölgeler arasında ve bölgeler içinde çok büyüktür. Kuzey Amerika ve Okyanusya gibi bazı bölgeler dünya ortalamasından daha yüksek ortalama gelir ve servete sahip olmakla birlikte, yine de büyük iç eşitsizlikler sergilemektedir. Sahra Altı Afrika gibi diğer bölgeler ise, düşük ortalama seviyeler ve aşırı iç eşitsizlik gibi çifte bir yükü karşı karşıyadır.

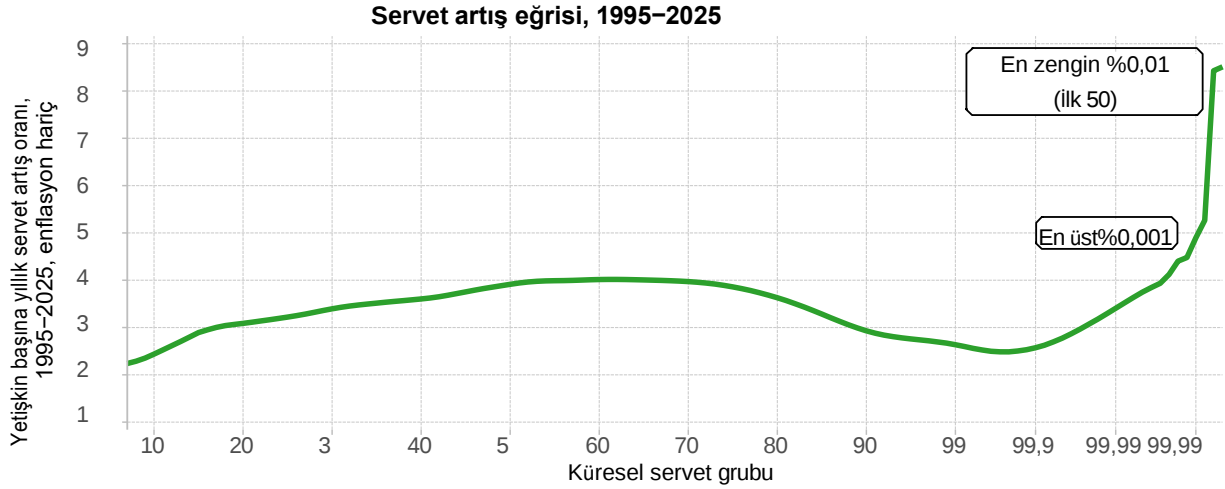
Dünya Eşitsizlik Veritabanı'nın (wid.world) ayırt edici bir özelliği en yoksullardan en zenginlere kadar tüm dağılımda gelir ve serveti izleme olanağı ve aynı zamanda farklı yıllar için ülke düzeyinde bilgi sağlayabilmesidir. Bu, eşitsizliği sadece bölgeler arasında değil

aynı zamanda tek tek ülkeler içinde ve ülkeler arasında da incelemeyi mümkün hale getiriyor.

Şekil 9 bunu en zengin %10/en yoksul %50 (T10/B50) gelir oranı ile göstermektedir. Bu basit ama etkili bir ölçüttür ve şu soruyu sormaktadır: En zengin %10 en yoksul yarıya kıyasla ortalama olarak kaç kat daha fazla kazanmaktadır? Cevap, ülkeler içinde büyük eşitsizlikler olduğunu ortaya koymaktadır.

Ülkeler içindeki eşitsizlik her yüksek bir düzeyde olmakla birlikte belirgin bir örüntü izlemektedir. Avrupa ve Kuzey Amerika ile Okyanusya'nın büyük bir kısmı en az eşitsiz olan bölgeler arasındadır, ancak burada bile en üst gelir grupları en alt gelir grubunun iki katından fazla gelir elde etmektedir. Amerika Birleşik Devletleri, yüksek gelirli diğer ülkelerle karşılaştırıldığında daha yüksek eşitsizlik düzeyleriyle bir istisna oluşturmaktadır. Yelpazenin diğer ucunda ise Latin Amerika, Güney Afrika, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, en alt %50'nin düşük gelirleriyle en üstteki aşırı yoğunlaşmayı bir araya getirerek dünya çapında en yüksek T10/B50 gelir farklarından bazılarını ortaya çıkarmaktadır.

Şekil 3. Zaten son derece zengin olanların serveti çok daha fazla artmıştır.



Yorum. 1995 ile 2025 yılları arasında net kişisel servet büyüme oranları küresel dağılımda büyük farklılıklar gösterdi. En alt %50'lik kesim yıllık yaklaşık %2-4 oranında pozitif büyüme kaydederken, başlangıçtaki düşük servetleri nedeniyle küresel servet büyümesinin yalnızca %1,1'ini elde ettiler. Buna karşılık, en üst %1'lik kesim yıllık %2 ile %8,5 arasında değişen önemli ölçüde daha yüksek büyüme oranları kaydetti ve aynı dönemde küresel servet artışının %36,7'sini elde etti. En zengin 60 kişiyi içeren dağılımın en üst kesimi en yüksek artışları kaydetti. Net kişisel servet, bireylerin sahip olduğu finansal (ör. hisse senetleri, tahviller) ve finansal olmayan varlıkların (ör. konut, arazi) borçları düşüldükten sonraki toplam değeri olarak tanımlanır. **Notlar.** Eğri, merkezileştirilmiş hareketli ortalama kullanılarak düzeltilmiştir.

Kaynaklar ve seriler: Arias-Osorio ve diğerleri (2025), Chancel ve diğerleri (2022) ve [wir2026.wid.world/methodology](https://wid.world/methodology).

Yeniden bölüşüm, vergilendirme ve vergi kaçakçılığı

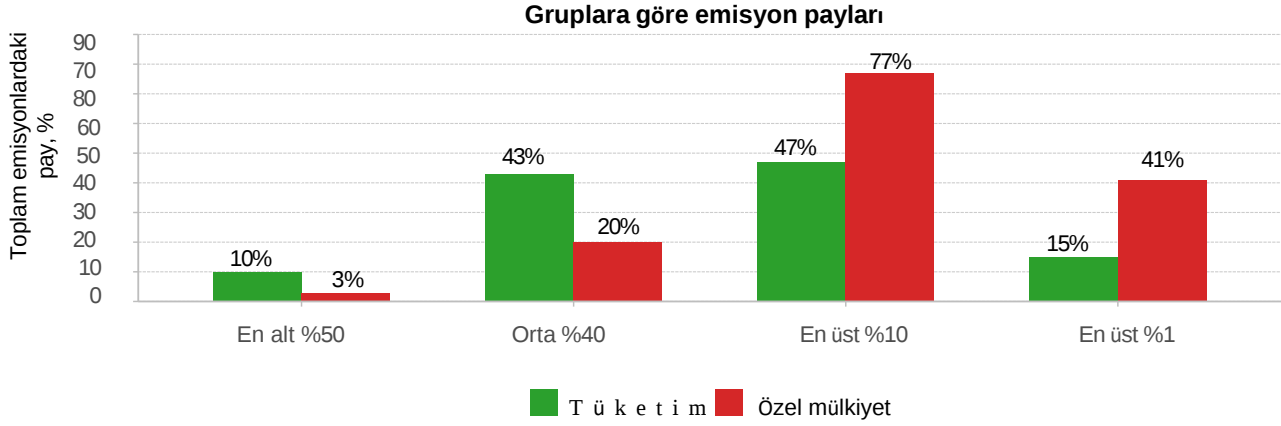
Ülkeler ve dönemler arası eşitsizliği inceleyen çalışmalar belli başlı politikaların eşitsizliği gerçekten azaltabileceğini ortaya koymaktadır. **Şekil 10** özellikle iyi tasarlanmış ve tutarlı bir şekilde uygulandığı durumlarda aşamalı vergilendirme ve özellikle yeniden bölüşüm transferlerinin her bölgede eşitsizliği önemli ölçüde azalttığını göstermektedir. Avrupa, Kuzey Amerika ve Okyanusya'da, vergi ve transfer sistemleri gelir farklarını %30'dan fazla oranlarda tutarlı bir şekilde azaltmıştır. Latin Amerika'da bile 1990'lardan sonra uygulamaya konulan yeniden bölüşüm politikaları eşitsizliğin azaltılmasında büyük ilerleme kaydetmiştir. Sunulan bulgular yeniden bölüşüm politikalarının her bölgede eşitsizliği azaltmada etkili olduğunu, ancak elde edilen sonuçlarda büyük farklılıklar olduğunu da göstermektedir.

İnsan sermayesine erişimde küresel eşitsizlik hala çok yüksek: Sahra Altı Afrika'da çocuk başına ortalama eğitim harcaması 2025 yılında sadece 220 avro (PPP) iken, Avrupa'da 7.430 avro ve Kuzey Amerika ve Okyanusya'da 9.020 avro idi (bkz. **Şekil 11**) (1'e 40'tan fazla, yani yaklaşık üç

kat daha fazla). Bu tür eşitsizlikler yaşam fırsatlarını nesiller boyunca şekillendirerek, küresel servet hiyerarşilerini şiddetlendiren ve sürdüren bir fırsat coğrafyasını pekiştiriyor.

Buna ek olarak, vergilendirme genellikle en çok ihtiyaç duyulan yerde, yani dağılımın en üstünde başarısız olmaktadır. **Şekil 12** ultra zenginlerin vergiden nasıl kaçtığını göstermektedir. Etkin gelir vergisi oranları nüfusun çoğu için istikrarlı bir şekilde artarken, milyarlar ve yüz milyonlar için keskin bir düşüş göstermektedir. Bu kesim çok daha düşük gelir elde eden çoğu hanehalkından orantılı olarak daha az vergi ödemektedir. Bu ters orantılı vergilendirme modeli devletleri eğitim, sağlık ve iklim eylemi ile ilgili temel yatırımlar için gerekli kaynaklardan mahrum bırakmakta, vergi sistemine olan güveni azaltarak adaleti ve sosyal uyumu zedelemektedir. Bu nedenle artan oranlı vergilendirme çok önemlidir: kamu mallarına kaynak sağlamak ve eşitsizliği azaltmakla kalmaz, kamu kaynaklarını en yaygın kullananların daha çok vergi ödemesini garanti ederek mali sistemlerin meşruiyetini de güçlendirir.

Şekil 4. En zenginler, küresel emisyonların orantısız bir payını oluşturmaktadır.



Yorum. Şekil, dünya nüfusunun en alt %50'si ve en üst %1'ine atfedilebilen küresel sera gazı emisyonlarının payını göstermektedir. Emisyonlar, tüketime dayalı (nihai tüketicilere atfedilen üretimden kaynaklanan emisyonlar) ve mülkiyete dayalı (şirketlerden ve bireylerin sahip olduğu varlıklardan kaynaklanan kapsam 1 emisyonları) olarak ayrılmıştır. Özel mülkiyet bazlı emisyonlar (toplam emisyonların yaklaşık %60'ını temsil eder) devlet mülkiyetindeki veya doğrudan hane halkı emisyonlarını içermez. Mülkiyet bazlı yaklaşımın kapsadığı toplam emisyon hacmi, burada sunulan tüketim bazlı yaklaşımda açıkça hesaba katılan hacme nispeten yakındır. İkincisi, genellikle toplam emisyonların %30-40'ını temsil eden devlet faaliyetleri ve yatırımlarıyla ilişkili emisyonların dağıtım açısından tarafsız olduğunu varsayar (Bruckner ve ark. (2022)). Gruplar sırasıyla tüketime dayalı emisyonlar ve servet ile tanımlanır, ancak her iki dağılım da yüksek oranda korelasyon gösterir. **Kaynaklar ve seriler:** Bruckner ve ark. (2022) ve Chancel ve Rehm (2025b).

Küresel finansal sistemden kaynaklanan eşitsizlik

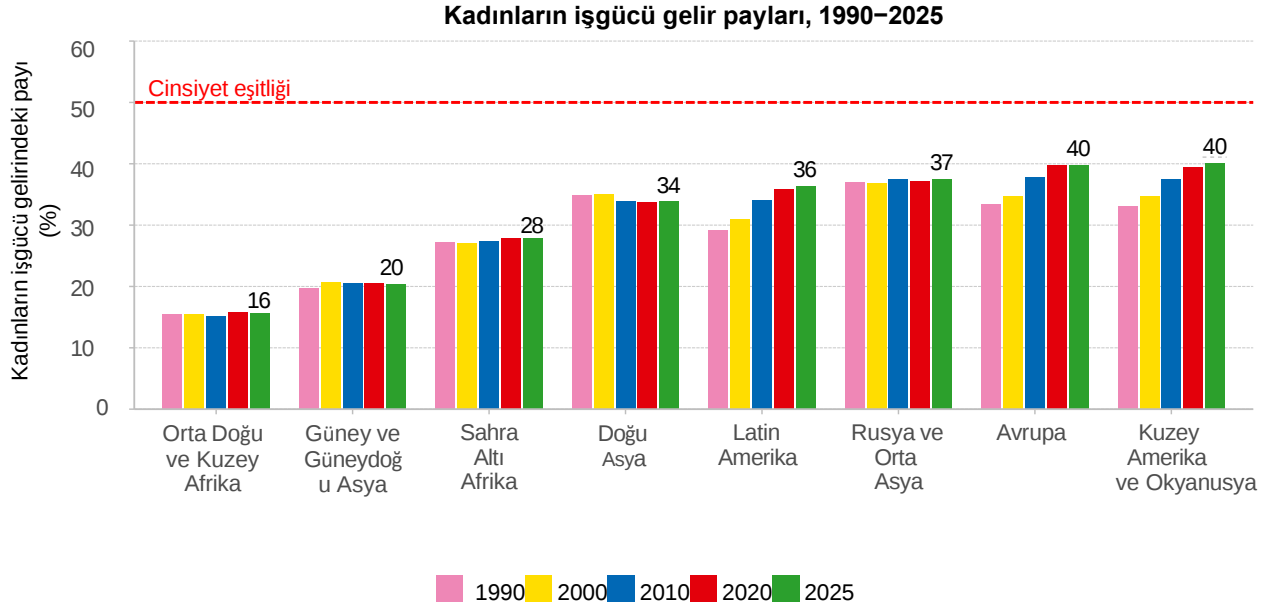
Eşitsizlik küresel finansal sisteme de derinlemesine yerleşmiştir. **Şekil 13** mevcut uluslararası finansal yapının sistemli olarak eşitsizlik üreten bir şekilde nasıl yapılandırıldığını göstermektedir. Rezerv para birimlerini ihraç eden ülkeler sürekli olarak daha düşük maliyetlerle borçlanabilir, daha yüksek oranlarda kredi verebilir ve küresel tasarrufları çekebilir. Buna karşılık gelişmekte olan ülkeler borçlanma maliyetlerinin yüksek ancak varlık getirilerinin düşük olması ve sermaye çıkışları nedeniyle bunun tam tersi bir durumla karşı karşıyadır.

Zengin ülkelerin bu ayrıcalığı piyasa verimliliğini değil, rezerv para birimi ihraç eden ülkelerin finans merkezlerini uluslararası finansal sistemin merkezine yerleştiren ve zengin ekonomilerin yararına olan bir kurumsal tasarımı yansıtmaktadır. Merkez bankası rezervleri, Basel III gibi düzenleyici normlar ve kredi derecelendirme

kuruluşlarının kararları ile pekiştirilen, ABD ve Avrupa hazine tahvilleri gibi "güvenli" varlıklara yönelik sürekli talep bu ayrıcalığı kalıcı hale getirmektedir (bkz. **Şekil 14**). Sonuç olarak zengin ülkeler sürekli olarak daha ucuza borçlanmaktadır ve yurtdışında daha yüksek getirili finansal yatırımlar yaparak kendilerini rantiyer olarak konumlandırmaktadırlar.

Bütün bunların yol açtığı sonuç yapısal olarak eşitsiz mübadele biçiminin modern hali. Sömürgeci güçler ticaret açıklarını fazlaya dönüştürmek için yerel kaynakları sömürürken, günümüzün gelişmiş ekonomileri finansal sistem aracılığıyla benzer sonuçlar elde ediyor. Gelişmekte olan ülkeler kaynaklarını dışarıya aktarmak zorunda kalıyor ve eğitim, sağlık ve altyapıya yatırım yapma kabiliyetleri kısıtlanıyor. Bu eğilimler küresel eşitsizliği pekiştirmekle kalmıyor, kapsayıcı kalkınma için mali alanın aşınmasıyla birlikte ülkeler içindeki eşitsizliği de artırıyor.

Şekil 5. Kadınlar her yerde erkeklerden sürekli olarak daha düşük işgücü geliri elde etmektedir.



Yorum. Bu rakam, 1990 ile 2025 yılları arasında dünya bölgelerinde kadınların işgücü gelirindeki payının gelişimini göstermektedir. 2025 yılında, kadın çalışanlar Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da toplam işgücü gelirinin yaklaşık %16'sını, Kuzey Amerika ve Okyanusya ile Avrupa'da ise yaklaşık %40'ını kazanmaktadır. Küresel düzeyde, kadınlar 1990 yılında işgücü gelirinin %27,8'ini, 2025 yılında ise %28,2'sini kazanmıştır. Bazı ilerlemeler kaydedilmiş olsa da, cinsiyet eşitliği tüm bölgelerde hâlâ uzak bir hedef olmaya devam etmektedir.

Kaynaklar ve seriler: Neef ve Robilliard (2021), Gabrielli ve ark. (2024) ve [wir2026.wid.world/methodology](https://www2026.wid.world/methodology).

Siyasi bölünmeler ve demokrasi

İktisadi kutuplaşma pazar yerinde kalmaz doğrudan siyasete de sıçrar. Eşitsizlik kimin temsil edileceğini, kimin sesinin ağırlık taşıyacağını ve ittifakların nasıl kurulacağını veya kurulamayacağını da belirler. **Şekil 15** Batı demokrasilerinde geleneksel sınıf temelli siyasetin nasıl çöktüğünü göstermektedir.³ 20. yüzyılın ortalarında düşük gelirli ve daha az eğitilmiş seçmenler büyük ölçüde sol partileri desteklerken, daha zengin ve daha eğitilmiş gruplar sağa yönelmiş, bu da sınıf temelli bir siyasete yol açarak gelirin ve servetin bölüşümünü iyileştirmiştir.

Bugün bu tür bir sınıf temelli siyasetten uzaktayız. Yüksek eğitilmiş gruplar ile düşük gelirli gruplar bugün farklı siyasi partilere oy veriyor (bkz. **Şekil 15**) ki bu da yeniden bölüşüm için geniş ittifakların sürdürülmesini çok daha zor hale getirmektedir. Siyasi eğilimlerdeki bu dönüşüm hem eğitimin yaygınlaşmasıyla hem de sınıf yapısının karmaşıklaşmasıyla açıklanabilir. Örneğin, yüksek eğitilmiş ancak nispeten düşük gelirli birçok seçmen (örneğin öğretmenler veya hemşireler) şu anda sol partilere oy verirken, daha düşük eğitilmiş ancak nispeten daha yüksek gelirli birçok seçmen (örneğin

serbest meslek sahipleri veya kamyon şoförleri) sağ partilere oy verme eğilimindedir.

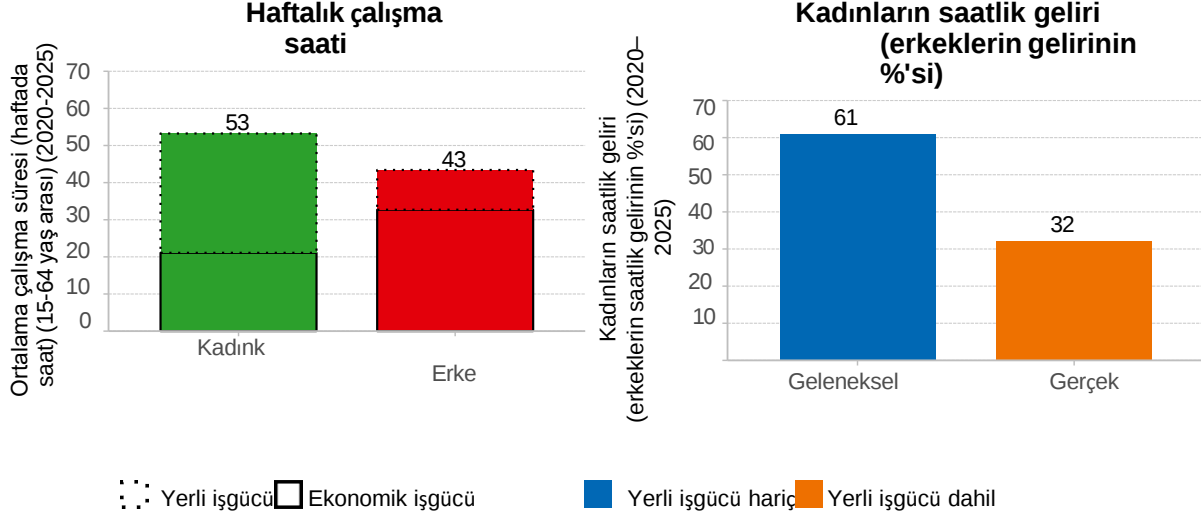
Daha da çarpıcı olan gelişme ülkeler içindeki siyasi eğilimlerde bölgesel bölünmelerin artmasıdır. Birçok gelişmiş demokraside büyük metropoller ile küçük kasabalar arasındaki siyasi eğilim farkları bir asırdır görülmemiş seviyelere ulaşmıştır (bkz. **Şekil 16**). Kamu hizmetlerine (eğitim, sağlık, ulaşım ve diğer altyapılar) ve iş fırsatlarına erişimin eşitsiz olması, dış ticarete meydana gelen küreselleşmeyle ilişkili ani değişikliklerin olumsuz etkilerinin bölgeler arasında eşitsiz dağılımı sosyal uyumu erozyona uğratmış ve yeniden bölüşüm reformu için gerekli ittifakları zayıflatmıştır.

Sonuç olarak işçi sınıfından seçmenler artık sağ ve sol partilerin arasında parçalanmış durumdadır ve güçlü bir temsiliyetten yoksun kalmışlardır, bu da onların siyasi etkisini sınırlamakta ve eşitsizliği pekiştirmektedir. Savaş sonrası dönemin yeniden bölüşüm ittifaklarını yeniden canlandırmak için tüm bölgelere fayda sağlayacak geçmişte başarıyla uygulanan daha iddialı politika platformları tasarlamak çok önemlidir.

Siyasi eğilimlerdeki bu kutuplaşma eşitsizlikle mücadelede uygulanacak politikaların temellerini aşındırmakta ve

Şekil 6. Ev işleri de dahil edildiğinde, kadınlar erkeklerin saatlik gelirinin sadece %32'sini kazanmaktadır.

Ev işleri saatleri dahil cinsiyet farkı, 2020–2025



Yorum. Sol panel, ekonomik ve ev içi işler hesaba katıldığında, küresel olarak kadınların erkeklerden haftada daha fazla saat çalıştığını göstermektedir. Sağ panel, kadınların saatlik gelirinin erkeklerden önemli ölçüde daha düşük olduğunu göstermektedir: ölçülen fark (39%=100%-61%), sadece ekonomik işler dikkate alındığında daha küçüktür, ancak ev içi iş saatleri dahil edildiğinde çok daha büyük hale gelmektedir (68%=100%-32%). Bu iki rakam birlikte, kadınların karşılaştığı çifte yükü vurgulamaktadır: daha fazla toplam çalışma süresi ve daha düşük saatlik iş gücü getirisi. **Notlar.** Ekonomik iş gücü, ulusal hesaplarda kayıtlı ücretli faaliyetleri içerir. Ev işleri, ev işleri, yemek pişirme ve bakım işlerini içerir. Andreescu ve diğerleri (2025) tarafından küresel zaman kullanımı ve gelir verileri kullanılarak yapılan hesaplamalar. **Kaynaklar ve seriler:** Andreescu ve diğerleri (2025).

ve yeniden bölüşüm politikalarının uygulanmasını engellemektedir. Bütün bunlar olurken siyasette servetin rolü siyasi etkideki eşitsizliği daha da artırmaktadır. **Şekil 17 siyasi** kampanyalara sağlanan kaynakların en yüksek gelir grubunda ne kadar yoğunlaştığını göstermektedir: Fransa ve Güney Kore'de, en zengin %10'luk kesim siyasi bağışların çoğunu orantısız bir şekilde sağlamaktadır. Finansal gücün bu şekilde yoğunlaşması elit kesimin sesini güçlendirmekte ve adil politika yapma alanını daraltmakta ve çalışan çoğunluğu daha da marjinalleştirmektedir.

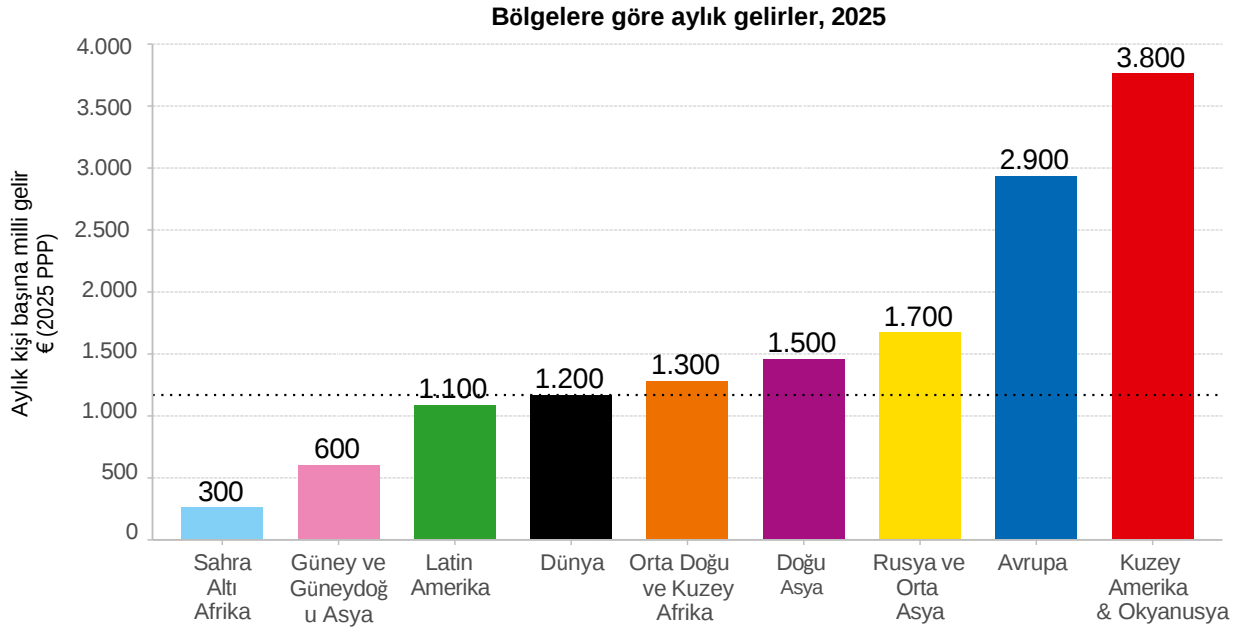
Eşitsizliği azaltmak siyasi bir tercihtir. Ancak parçalanmış seçmen kitleleri, işçilerin yetersiz temsili ve varlıklarının siyasetteki etkisi reform için gerekli ittifakların kurulmasını engellemektedir. Siyasi kampanyalara kaynak sağlanmasını düzenleyen kuralların değiştirilmesi, siyasi partilerin benimsedikleri yöntemlerin ve kurumsal tasarımın dönüşmesi ile birlikte bu durum da zamanla değişebilir. Bu nedenle siyasi uzlaş için gerekli koşulları oluşturmak bazı başka alanlarda ne kadar önemliyse eşitsizliği azaltmak için de o kadar önemlidir.

Politika seçenekleri

Burada sağlanan bulgular bir sonucu açıkça ortaya koymaktadır: eşitsizlik azaltılabilir. Eşitsizliği daraltmada etkili olduğu kanıtlanmış bir dizi politika bulunmaktadır.

Önemli bir seçenek eğitim ve sağlığa yapılan kamu yatırımlarıdır. Bunlar eşitliği en güçlü şekilde destekleyen politikalar arasındadır. Ne var ki bu temel hizmetlere erişim hala eşitsiz bir durumdadır. Ücretsiz ve yüksek kaliteli okullara, evrensel sağlık hizmetlerine, çocuk bakımına ve beslenme programlarına yapılan kamu yatırımları erken yaşta eşitsizlikleri azaltabilir ve yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik edebilir. Bu tür yatırımlar, yaşam fırsatlarının ailenin sahip olduğu kaynaklar yerine yetenek ve çabaya bağlı olmasını sağlayarak daha kapsayıcı ve dayanıklı toplumlar oluşturur.

Diğer bir seçenek ise yeniden bölüşüm programlarıdır. Nakit transferleri, emekli maaşları, işsizlik yardımları ve savunmasız hanehalklarına yönelik hedefli destekler, kaynakları doğrudan gelir dağılımının üst dilimlerinden altına kaydırabilir. İyi tasarlandığında bu tür önlemler

Şekil 7. Bölgeler arasındaki eşitsizlik de çok büyüktür

Yorum. Bölgeler arasında gelir açısından büyük farklılıklar vardır. Güney ve Güneydoğu Asya'da bir kişinin ortalama aylık geliri 601 avro iken, Avrupa'da bir kişinin ortalama aylık geliri 2.934 avro. Bu, 4,9 kat daha fazla bir rakamdır. **Kaynaklar ve seriler:** wir2026.wid.world/methodology.

gelir farklarını azaltmış, toplumsal uyumu güçlendirmiş ve özellikle sosyal devletin zayıf olduğu bölgelerde şoklara karşı tampon görevi görmüştür.

Cinsiyet eşitliğinin sağlanması da önemli bir gelişme sağlayabilir. Cinsiyet uçurumlarının azaltılması, işin değerinin belirlenmesinde ve işgücü piyasasına erişimin tahsisinde etkili olan yapısal engellerin ortadan kaldırılmasını gerektirir. Ücretsiz bakım işini tanıyan ve tahsis eden politikalar, uygun fiyatlı çocuk bakımı, babaları da kapsayan ebeveyn izni ve bakım verenler için emeklilik kredileri eşitliğin sağlanması için çok önemlidir. Eşit işe eşit ücret ilkesinin sıkı bir şekilde uygulanması ve işyerinde ayrımcılığa karşı daha güçlü korumalar da aynı derecede önemlidir. Bu dengesizliklerin giderilmesi, fırsatların ve ödüllerin cinsiyete değil, katkı ve yeteneğe göre belirlenmesini sağlar.

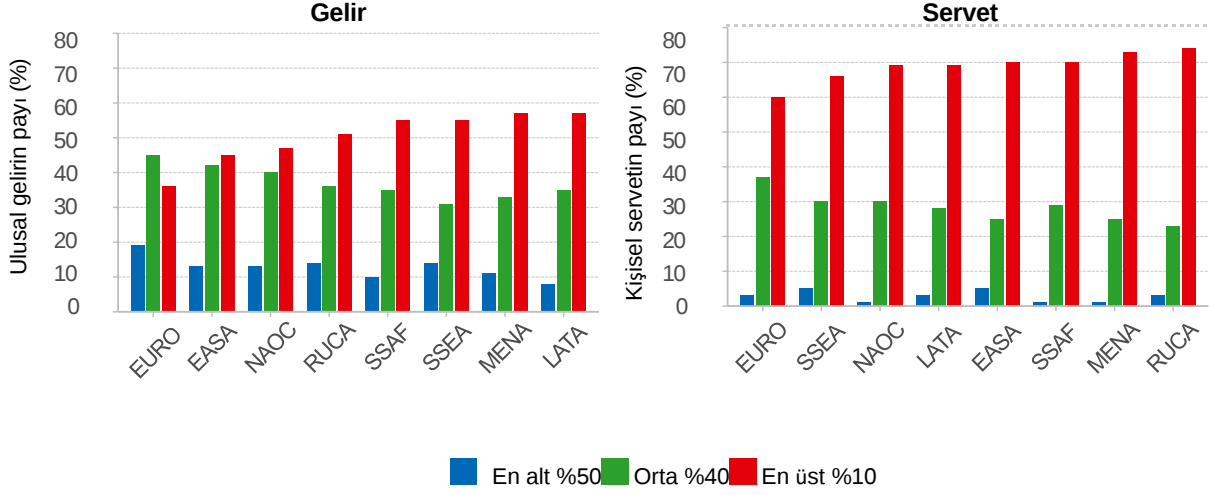
İklim politikası kötü tasarlanmışsa eşitsizliği artırabilirken iyi planlanmışsa eşitsizliği azaltabilir. Artan oranlı vergilendirme iklimle ilişkili devlet desteklemeleri düşük karbonlu teknolojilerin adil bir şekilde yaygınlaşmasını hızlandırma potansiyeline sahiptir. Karbon yoğun yatırımları ve lüks tüketimi düzenleyen vergi ve denetimler de en varlıklı kesimin karbon emisyonunu azaltabilir.

Vergi politikası da bir başka güçlü kaldıraçtır. En üst gelir grubunun artan oranlı vergilerle daha yüksek oranlarda katkı sağladığı daha adil vergi sistemleri kaynakları harekete geçirmekle kalma, aynı zamanda mali meşruiyeti de güçlendirir. Milyarderler ve yüz milyonerler için küresel bir asgari vergi oranı mütevazı olsa bile küresel GSYİH'nin %0,45 ila %1,11'i kadar bir kaynak yaratabilir (bkz. **Şekil 18**) ve eğitim, sağlık ve iklim adaptasyonu alanlarında dönüştürücü yatırımları finanse edebilir.

Küresel finansal sistemin reformu da eşitsizliği azaltabilir. Mevcut düzenlemeler gelişmiş ekonomilerin ucuz borçlanmasına ve bu ekonomilere istikrarlı sermaye girişlerine olanak tanıırken gelişmekte olan ekonomiler pahalı yükümlülüklerle ve sürekli sermaye çıkışı ile karşı karşıya kalmaktadır. Küresel bir para biriminin benimsenmesini, merkezi kredi ve borç sistemlerini ve orantısız ticari açıklar üzerinde düzeltici vergiler uygulanmasını kapsayan reformlar kamu yatırımları için mali alanı genişletecek ve küresel finans sistemini tanımlayan eşitsiz mübadeleyi azaltacaktır.

Şekil 8. Gelir ve daha da önemlisi servet, her bölgede en üst kesimde aşırı derecede yoğunlaşmıştır.

Bölgeler arası eşitsizlik, 2025



Yorum. Her bölgede, gelir ve servet bölgeler içinde çok eşitsiz bir şekilde dağılmıştır. Servet, gelirden çok daha fazla üst kesimde yoğunlaşmıştır. Rakamlar, en üst %10'luk paylara göre düzenlenmiştir. Gelir, bireylerin emeklilik ve işsizlik yardımlarını aldıktan sonra, ancak gelir vergileri ve diğer transferlerden önce ölçülmüştür. Net kişisel servet, bireylerin sahip olduğu finansal (örneğin hisse senetleri, tahviller) ve finansal olmayan varlıkların (örneğin konut, arazi) borçlar düşüldükten sonraki toplamıdır. **Notlar.** EASA: Doğu Asya, EURO: Avrupa, LATA: Latin Amerika, MENA: Orta Doğu ve Kuzey Afrika, NAOC: Kuzey Amerika ve Okyanusya, SSEA: Güney ve Güneydoğu Asya, SSAF: Sahra Altı Afrika ve RUCA: Rusya ve Orta Asya. **Kaynaklar ve seriler:** wir2026.wid.world/methodology.

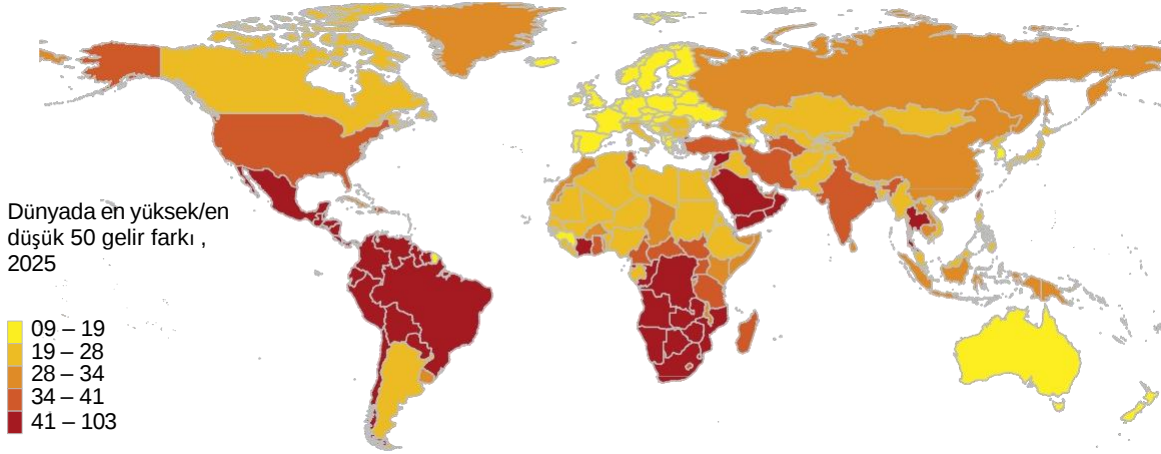
Sonuç

Eşitsizlik siyasi bir tercihtir. Uyguladığımız politikaların, tasarladığımız kurumların ve idari yapımızın bir sonucudur. Eşitsizliğin yükselmesinin bedeli kırılğan demokrasiler ve en az sorumlu olanların en ağır şekilde etkilendiği iklim krizidir. Ancak reform olanakları da aynı derecede açıktır. Yeniden bölüşümün güçlü, vergilendirmenin adil ve kamusal yatırımların öncelikli olduğu yerlerde eşitsizlik azalır.

Elimizde eşitsizliği ele alacak araçlar mevcut. Gerçek zorluk bu araçların kullanılmasını sağlayacak siyasi iradenin oluşmasında. Önümüzdeki yıllarda yapacağımız siyasi seçimler küresel ekonominin aşırı eşitsizlik yolunda mı yoksa müşterek refaha doğru mu ilerleyeceğini belirleyecek.

Şekil 9. Bazı ülkeler düşük gelir ve çok yüksek eşitsizlik gibi çifte yükke karşı karşıya

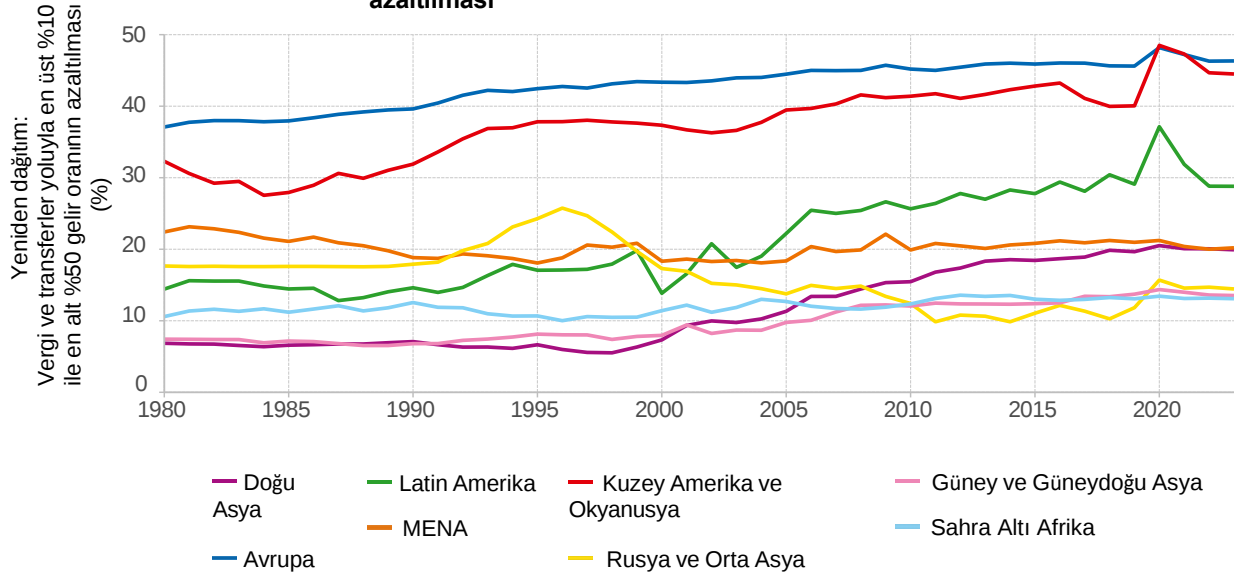
2025 yılında dünya genelinde en yüksek 10/en düşük 50 gelir farkı



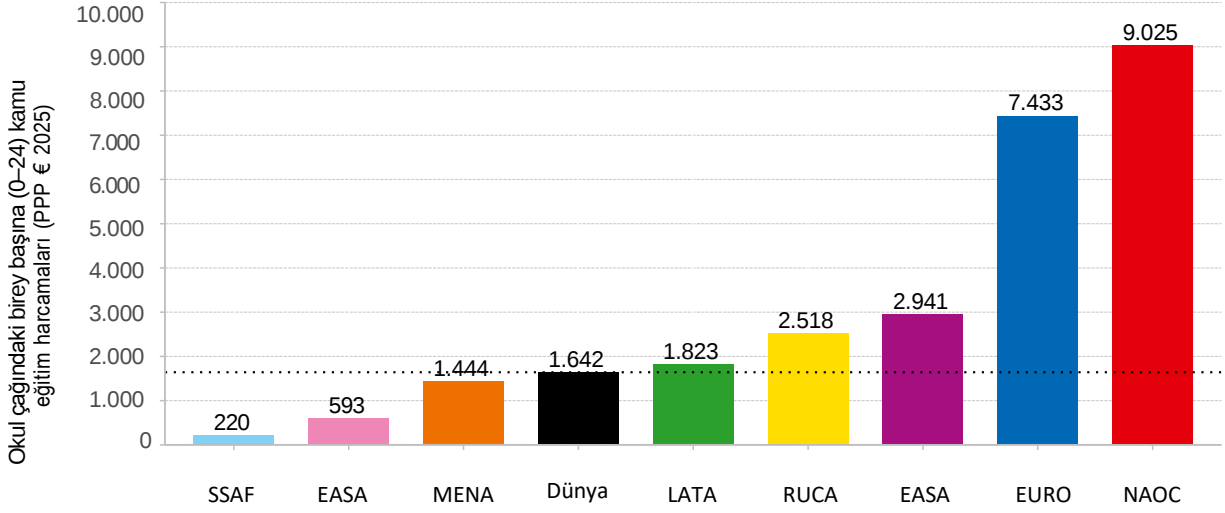
Yorum. Bu harita, 2025 yılında her ülkede nüfusun en üst %10'unun ortalama geliri ile en alt %50'sinin ortalama geliri arasındaki oranı göstermektedir. Gelir, bireylerin emeklilik ve işsizlik yardımlarını aldıktan sonra, ancak ödedikleri diğer vergiler ve aldıkları transferler öncesinde ölçülmüştür. **Kaynaklar ve seriler:** wir2026.wid.world/methodology ve Chancel ve Piketty (2021).

Şekil 10. Eşitsizlik, artan oranlı vergilendirme ve transferlerle azaltılabilir

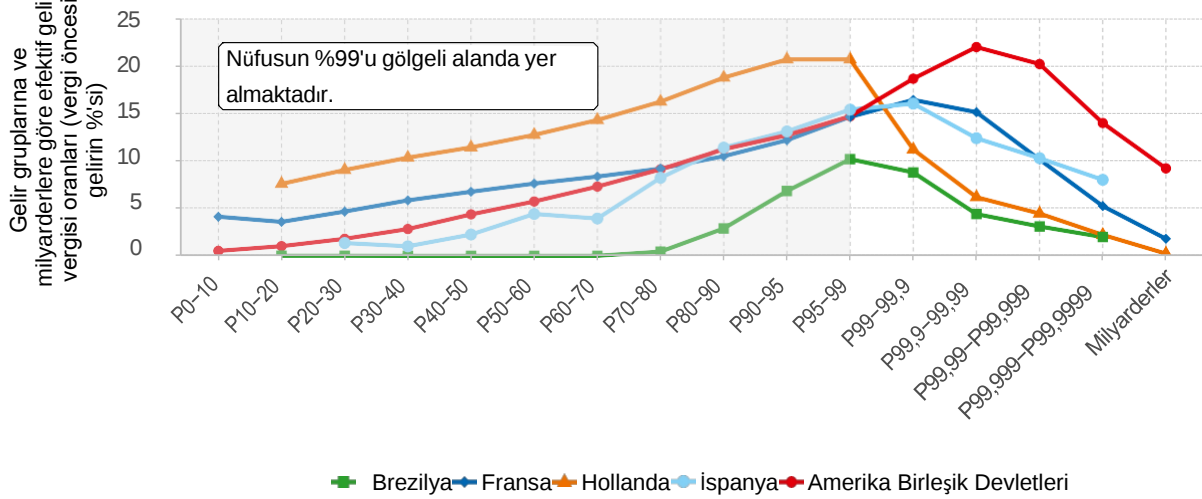
Yeniden dağıtım, 1980–2025: vergiler ve transferler yoluyla en üstteki %10 ile en alttaki %50 arasındaki gelir farkının azaltılması



Yorum. Şekil, en üst %10 ile en alt %50 gelir oranındaki azalma ile ölçülen, bölgeler arası eşitsizlik üzerinde vergilerin ve transferlerin etkisini göstermektedir (pozitif değer eşitsizliğin azaldığını gösterir). Vergi ve transfer sistemleri tüm bölgelerde eşitsizliği azaltmaktadır, ancak yeniden dağıtımın boyutu büyük ölçüde değişiklik göstermektedir. **Kaynaklar ve seriler:** wir2026.wid.world/methodology ve Fisher-Post ve Gethin (2025).

Şekil 11. Bölgeler arasında büyük fırsat eşitsizliği**Okul çağındaki birey başına kamu eğitim harcamaları (0-24), 2025**

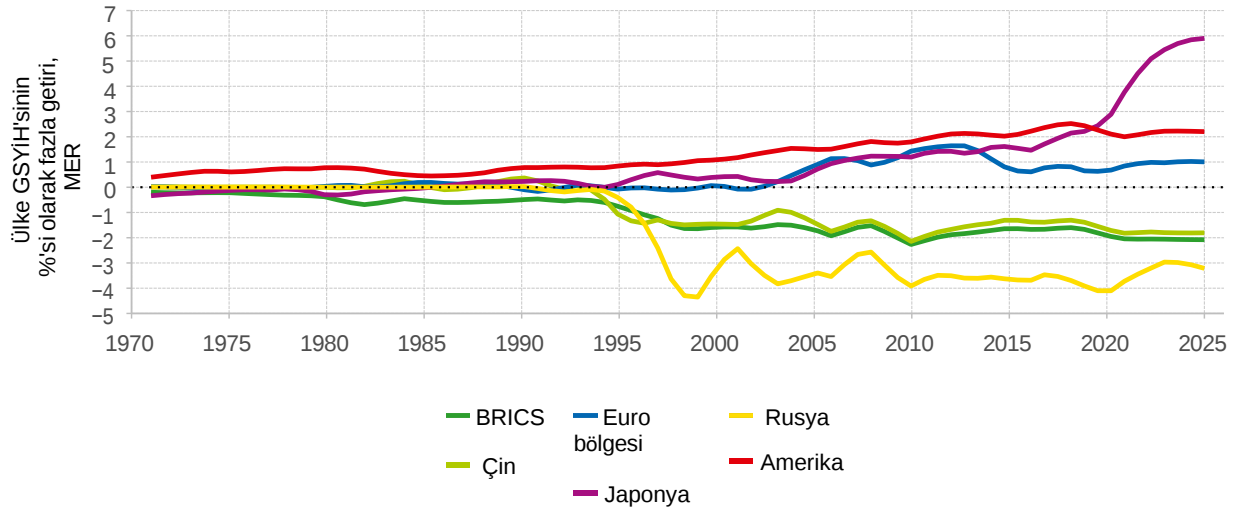
Yorum. 2025 yılında, okul çağındaki birey başına (0-24 yaş) ortalama kamu eğitim harcamaları, Sahra Altı Afrika'da 220 avrodan Kuzey Amerika ve Okyanusya'da 9.025 avroya (2025 PPP) kadar dünya bölgeleri arasında büyük farklılıklar göstermektedir, yani neredeyse 1 ila 41 katlık bir fark vardır. PPP yerine piyasa döviz kurlarını (MER) kullanıyor olsaydık, bu fark 2-3 kat daha büyük olurdu. **Kaynaklar ve seriler:** *Dünya İnsan Sermayesi Harcamaları Veritabanı* (whce.world) ve Bharti et al. (2025).

Şekil 12. Ultra zenginler artan oranlı vergiden kaçıyor**Gelir gruplarına göre efektif gelir vergisi oranları**

Yorum. Bu rakam, Brezilya, Fransa, Hollanda, İspanya ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki vergi öncesi gelir grubu ve ABD doları cinsinden milyarderler dolarlık servete sahip kişiler için geçerli gelir vergisi oranlarını göstermektedir. Gelir vergisi oranları yalnızca bireysel gelir vergilerini ve eşdeğer vergileri içermektedir. Tüm değerler, vergi ve transferler öncesi, emekli maaşları sonrası tüm ulusal gelir olarak tanımlanan vergi öncesi gelirin payı olarak ifade edilmektedir. P0-10 gelir dağılımının en alt %10'unu, P10-20 bir sonraki ondalığı vb. ifade etmektedir. **Kaynaklar ve seriler:** Artola ve diğerleri (2022), Bozio ve diğerleri (2024), Bozio ve diğerleri (2020), Bruil ve diğerleri (2024), Palomo ve diğerleri (2025), Saez ve Zucman (2019) ve Zucman (2024).

Şekil 13. Uluslararası finans sistemi daha fazla eşitsizlik yaratıyor

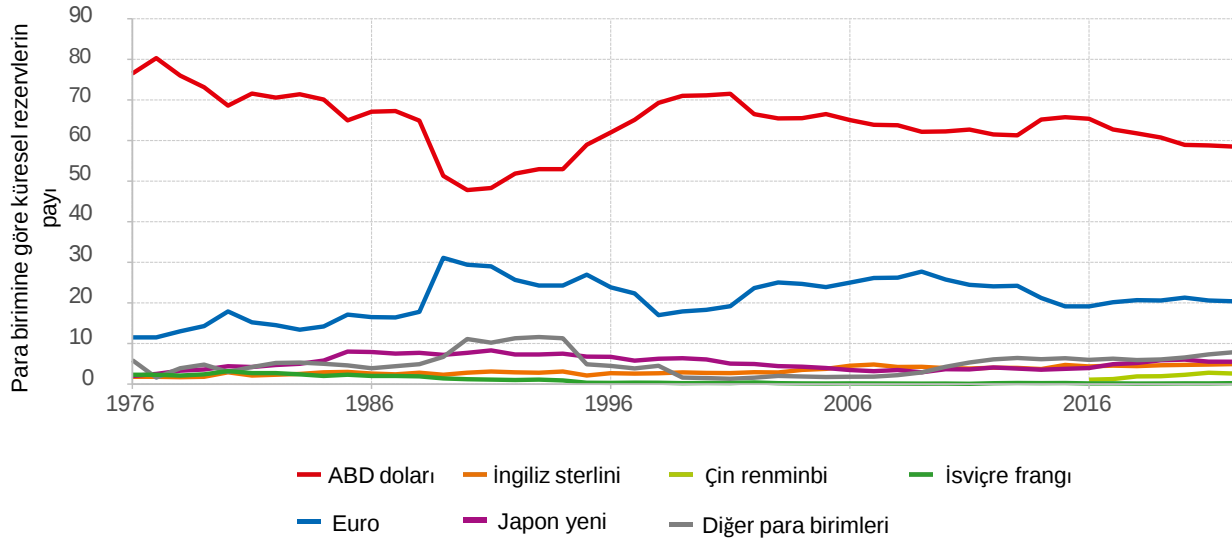
Ülke GSYİH'sinin %'si olarak aşırı getiri (varlıklar-yükümlülükler), 1970-2025



Yorum. Bu grafik, yabancı varlıkların ve yükümlülüklerin getirisi arasındaki fark olarak tanımlanan fazla getiri gelirini ulusal GSYİH'nin payı olarak göstermektedir. Şekil, bir zamanlar yalnızca Amerika Birleşik Devletleri'ne özgü olan aşırı ayrıcalığın, daha geniş bir zengin dünya fenomeni haline geldiğini göstermektedir. Amerika Birleşik Devletleri, 2025 yılında %2,2'lik önemli bir ayrıcalığı korumaktadır. Euro bölgesi, 2025 yılına kadar %1 ile ikinci sıradadır. Japonya, 2025 yılına kadar %5,9'luk bir ayrıcalıkla öne çıkmaktadır. Buna karşılık, BRICS ülkeleri yaklaşık %2,1'lik tutarlı bir yükü karşı karşıya kalmakta ve bu da onların daha zengin ekonomilere net sermaye sağlayıcıları olarak rolünü vurgulamaktadır. **Notlar:** Pozitif değerler finansal ayrıcalıktan elde edilen gelir artışını, negatif değerler ise finansal yükü temsil etmektedir. BRICS ülkeleri Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika'dan oluşmaktadır. **Kaynaklar ve seriler:** Nievas ve Sodano (2025) ve wir2026.wid.world/methodology.

Şekil 14. Ayrıcalıklı ülkeler, piyasa dinamikleri değil, siyasi tasarım nedeniyle daha düşük yükümlülük maliyetleriyle karşı karşıyadır.

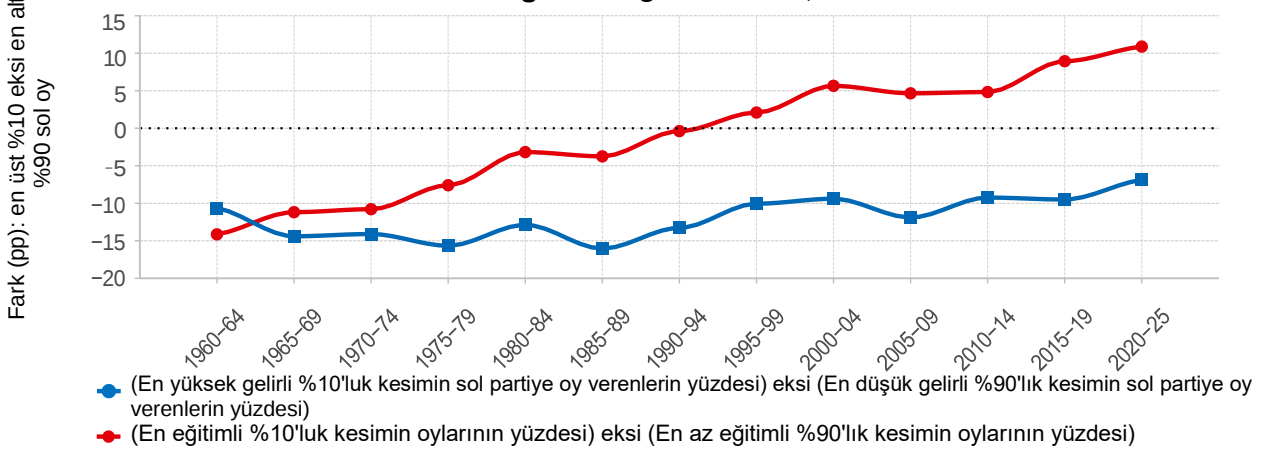
Para birimlerine göre küresel rezervlerin payı, 1976-2022



Yorum. Zengin ülkeler, uluslararası işlemlerde ve dünya çapında değer rezervi olarak kullanılan uluslararası rezerv para birimlerinin ihracçısıdır. Bu para birimleri, Basel III gibi uluslararası finansal kurallar nedeniyle merkez bankası rezervlerinde hakimdir ve sürekli talebi sabitler. Bu da borçlanma maliyetlerinin sürekli olarak düşük kalmasına neden olur. **Kaynaklar ve seriler:** Nievas ve Sodano (2025) ve wir2026.wid.world/methodology.

Şekil 15. Siyasi eyleme ihtiyacımız var, ancak siyasi koalisyonlar oluşturmak zor

Batı demokrasilerinde eğitim ve gelir farkları, 1960–2025

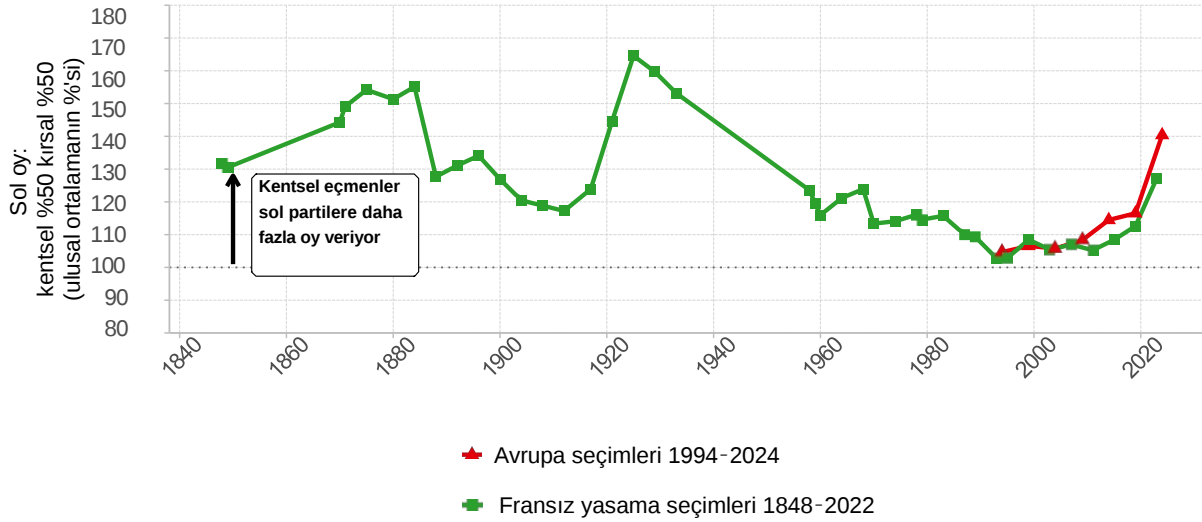


Yorum. 1960'larda, hem yüksek eğitilmiş hem de yüksek gelirli seçmenler, düşük eğitilmiş ve düşük gelirli seçmenlere göre sol partilere (demokratik / işçi / sosyal demokrat / sosyalist / yeşil) oy verme olasılıkları 10 puan daha azdı. Sol oylar giderek yüksek eğitilmiş seçmenlerle ilişkilendirilmeye başlandı ve bu da çoklu elit parti sisteminin ortaya çıkmasına neden oldu. Rakamlar Avustralya, İngiltere, Kanada, Danimarka, Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Norveç, İsveç, İsviçre ve ABD için beş yıllık ortalamalara karşılık gelmektedir. Tahminler gelir/eğitim, yaş, cinsiyet, din, kiliseye gitme sıklığı, kırsal/kentsel, bölge, ırk/etnik köken, istihdam durumu ve medeni durum (bu değişkenlerin mevcut olduğu ülke-yıllar için) kontrol edilmektedir.

Kaynaklar ve seriler: Gethin ve ark. (2021) ve *Dünya Siyasi Bölünmeler ve Eşitsizlik Veritabanı* (wpid.world).

Şekil 16. Büyük şehirler ile küçük kasabalar arasındaki bölünmeler, bir asırdır görülmemiş seviyelere ulaşmıştır.

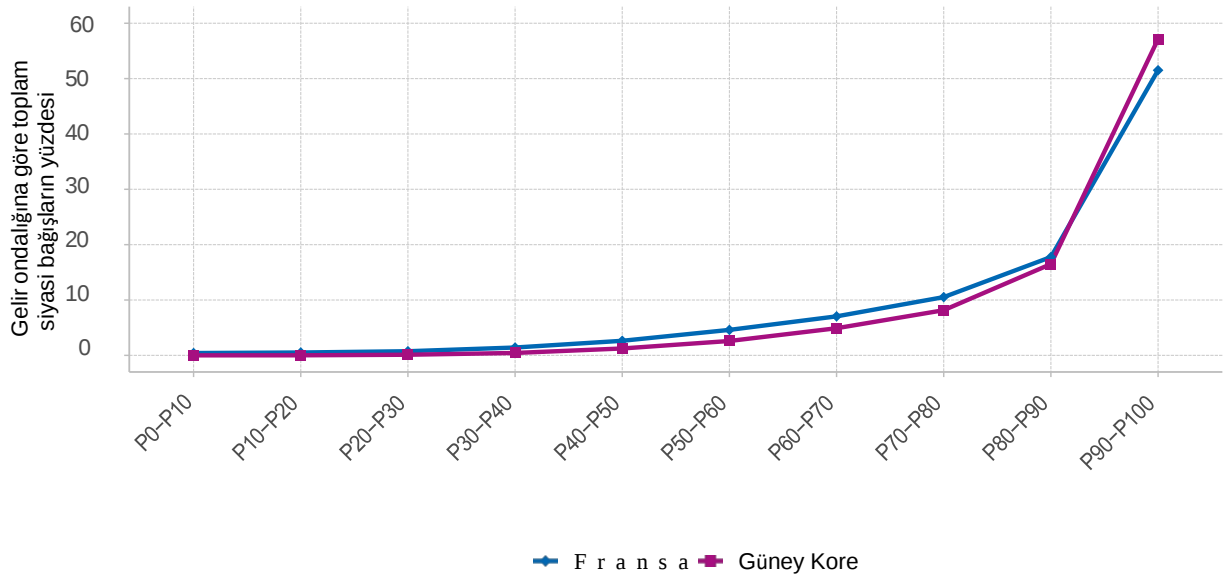
Kentsel ve kırsal alanlar arasında sol kanat oylarının oranı, 1848-2022



Yorum. Bu panel, kentsel alanlarda sol oyların kırsal alanlardaki sol oyların oranını göstermektedir. En kentsel %50 ile en kırsal %50'yi (aglomera büyüklüğüne göre) karşılaştırmaktadır. Hem Avrupa seçimlerinde (1994-2024) hem de yasama seçimlerinde (1848-2022), kentsel-kırsal uçurum 1990'ların ortasından itibaren belirgin bir şekilde genişlemekte ve 2024 Avrupa seçimlerinde keskin bir artış göstermektedir. **Kaynaklar ve seriler:** Cagé ve Piketty (2025) ve *unehistoireduconflitpolitique.fr*.

Şekil 17. Yeniden dağıtım olmazsa, siyasi eşitsizlik artacaktır

Gelir ondalığına göre siyasi bağışlar, toplamın %'si



Yorum. Fransa ve Güney Kore'de gelir ondalık dilimlerine göre toplam siyasi bağışların ortalama payları (2013-2021). Bağışlar en üst dilimde yoğunlaşmaktadır ve en zengin ondalık dilim en büyük paya sahiptir. **Kaynaklar ve seriler:** Cag  (2024).

Şekil 18. Asgari vergilendirme, en üst gelir grubunda artan oranlılığı koruyabilir ve elde edilen gelir eşitsizliği azaltabilir

Başlangıç, orta ve iddialı senaryolarla küresel vergi adaleti önerileri

	Başlangıç	Orta	İddialı:
Servet vergisi	Net servet > 100 milyon ABD Doları için %2	Net servet > 100 milyon ABD Doları için %3	Net servet > 100 milyon ABD Doları için %5
Etkilenen yetişkinler	En zengin %0,002 (92.140 kişi)	En zengin %0,002 (92.140 kişi)	En zengin %0,002 (92.140 kişi)
Vergi geliri (milyar ABD Doları)	503	754	1256
Yıllık vergi geliri / küresel GSYH'nin payı (2025)	%0,45	%0,67	%1,11
Yıllık vergi geliri / Sahra Altı Afrika ile Güney ve Güneydoğu Asya'daki toplam eğitim harcamalarının payı (2025)	1,2x	1,7x	2,9x

Yorum. Bu tablo, dünya genelindeki yüz yıl milyonerleri ve milyarderleri kapsayan başlangıç, orta ve iddialı küresel servet vergisi senaryolarını sunmaktadır (~92.140 yetişkin). Senaryolar oranlar ve eşikler açısından farklılık göstermekte olup, 2025 yılı için küresel GSYH'nin %0,45'inden %1,11'ine kadar değişen tahmini gelirler üretmektedir. **Notlar:** Tahminler %10 vergi kaçakçılığı varsaymaktadır. **Kaynaklar ve seriler:** Global Wealth Tax Simulator (wid.world/world-wealth-tax-simulator) ve wir2026.wid.world/methodology.

Not

¹Özel sermaye sahipliğine dayalı emisyonlar, özel mülkiyete ait şirketler ve diğer üretim varlıkları tarafından üretilen sera gazı emisyonlarını ifade eder. Bu emisyonlar, sahiplik paylarına oranla bireylere tahsis edilir ve doğrudan hane halkı emisyonları ile kamuya ait varlıklardan kaynaklanan emisyonlar hariç tutulur (bkz. Chancel ve Mohren (2025)).

² Örneğin, bkz. Andreescu, Arias-Osorio, vd. (2025); Andreescu ve Alice Sodano (2024); Arias-Osorio vd. (2025); Bharti ve Mo (2024); Bauluz, Brassac, Clara Martínez-Toledano, Nievas, vd. (2025); Bauluz, Brassac, Clara Martínez-Toledano, Piketty, et al. (2024); Chancel, Flores, et al. (2025); Dietrich et al. (2025); El Hariri (2024); Flores ve Zúñiga-Cordero (2024); Forward ve Fisher-Post (2024); Gómez-Carrera, Moshrif, Nievas ve Piketty (2024); Gómez-Carrera, Moshrif, Nievas, Piketty ve Somanchi (2025); Loubes ve Robilliard (2024); Nievas ve Piketty (2025).

³ Ayrıca bkz. Gethin, Clara Martínez-Toledano ve Piketty (2021); Gethin, Clara Martínez-Toledano ve Piketty (2022); Gethin ve Clara Martínez-Toledano (2025).